

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 12C/21/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6717208723
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kovalčíková
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2020:6717208723.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v spore vedenom pred sudkyňou JUDr. Janou Kovalčíkovou, v právnej veci žalobkyne: J. P., I. Č., V. XX.XX.XXXX, P. Q. XX, XXX XX T. K., proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o neplatnosť zmlúv, ochranu práv spotrebiteľa, vydanie bezdôvodného obohatenia, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu v celom rozsahu **z a m i e t a** .

II. Súd **p r i z n á v a** žalovanému právo na náhradu trov konania proti žalobkyni v rozsahu 100 percent.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa žalobou zo dňa 15.06.2017 žiadala voči žalovanému vysloviť, že úvery poskytnuté na základe Zmluvy o spotrebiteľských úveroch číslo XXXXXXXXXX z 09.09.2013 a Zmluvy o spotrebiteľskom úvere číslo XXXXXXXXXX zo dňa 27.05.2014 sú bezúročné a bez poplatkov a žalovaný je povinný vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 502,- Eur, do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

2. Okresný súd Zvolen rozsudkom 12C/21/2017-100 zo dňa 13.02.2018 rozhodol, že úvery poskytnuté na základe Spotrebiteľského úveru číslo XXXXXXXXXX z 09.09.2013 a Zmluvy o spotrebiteľskom úvere číslo XXXXXXXXXX z 27.05.2014 sú bezúročné a bez poplatkov a žalovaný je povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie 502,- Eur do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Súd žalobkyni právo na náhradu trov konania proti žalovanému nepriznal.

3. Žalovaný podaním zo dňa 22.03.2018 podal odvolanie.

4. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 13Co/237/2018-153 zo dňa 19.12.2019, právoplatné 04.02.2020 rozsudok Okresného súdu Zvolen, č.k. 12C/21/2017-100 z 13.02.2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu nedostatočného odôvodnenia.

5. Súd na základe predložených listinných dokladov zistil nasledujúci skutkový stav:

6. Súd oboznámil zmluvy o spotrebiteľskom úvere č.l. 19, dohody o plnení v splátkach z č.l. 12, dohody o zrážkach zo mzdy z č.l. 13, splátkového kalendára z č.l. 14, oznámenia o splatení úveru č.l. pv 14, potvrdenia o zrealizovaní transakcie č.l. 15, pv 15, výpisu vkladového účtu z č.l. pv 16, potvrdenia o prevzatí finančných prostriedkov z č.l. 17, druhej zmluvy o spotrebiteľskom úvere z č.l. 18, splátkového kalendára z č.l. 19, PRMN 389,08 % z č.l. 20, dohody o plnení v splátkach z č.l. pv 20, rozhodcovskej zmluvy z č.l. 21, dohody o zrážkach zo mzdy z č.l. pv 21, transakcie z č.l. 22, oznámenia o splatení úveru z č.l. 22, doplnenie k žalobe zo dňa 19.07.2017 z č.l. 27, pokus o mimosúdnu dohodu zo dňa 05.06.2017 z č.l. 29 - 30, vyjadrenie žalovaného zo dňa 21.06.2017 z č.l. 31, zostatok z nesplatenej istiny platby z

č.l. 33 - 34, informácie k úveru z č.l. 35 - 36, odpoveď na žiadosť MS SR z č.l. 37 - 41, doplnenie žaloby z č.l. 42, vyjadrenie žalovaného k žalobe zo dňa 03.08.2017 z č.l. 43 - 46, žalobcu zo dňa 28.08.2017 z č.l. 49 - 53, vyjadrenie žalovaného k námietke premlčania z č.l. 55, žalovaného z 18.09.2017 z č.l. 56 - 57, žalobkyne zo dňa 27.09.2017 z č.l. 61, vyjadrenie žalobkyne z pojednávania 13.02.2018, vyjadrenie žalobkyne z pojednávania z 22.05.2020.

7. Podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

8. V konaní došlo k vade uvedenej v § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) Civilného sporového poriadku tým, že Súd prvého stupňa Rozsudok nedostatočne odôvodnil (najmä tým, že sa nevysporiadal s argumentáciou žalovaného a iba nekriticky prevzal argumentáciu žalobcu), čím odňal žalovanému možnosť konať pred Súdom prvého stupňa, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a napokon rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V odôvodnení rozhodnutia súd musí stručne, jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil. Zároveň mal súd dbať na to, aby odôvodnenie rozhodnutia bolo presvedčivé. Odôvodnenie predmetného rozhodnutia však tieto zákonom stanovené podmienky nespĺňa. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. I. B. c/a Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu SR (nález z 12. mája 2004, sp. zn. I ÚS 226/03) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych opravných prostriedkov.

Podľa ustanovenia § 137 písm. c) CSP: „Žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem“. V zmysle uvedeného ustanovenia žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať, že na určení právneho vzťahu alebo práva v čase rozhodovania súdu má naliehavý právny záujem. Podľa názoru žalovaného žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na určení zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov.

Podľa ustanovenia § 137 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

a) splnení povinnosti,

b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,

c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo

d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

Žalobca so žalovaným uzatvorili dňa 9.9.2013 zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, ktorou veriteľ poskytol dlžníkovi sumu vo výške 600 EUR, ktorú sa dlžník zaviazal vrátiť o príslušný poplatok vo výške 396 EUR, teda celkovo vrátiť 996 Eur. Žalobca so žalovaným uzatvorili dňa 27.5.2014 zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, ktorou veriteľ poskytol dlžníkovi sumu vo výške 350 EUR, ktorú sa dlžník zaviazal vrátiť o príslušný poplatok vo výške 106 EUR, teda celkovo vrátiť 456 Eur. Pričom žalovaný poukazuje na skutočnosť, že žalobca uhradil svoj záväzok dňa v celkovej výške zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX v sume 996 Eur a zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX sumu vo výške 456 Eur a teda v prípade určenia zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov nezakladal by takýto rozsudok, žiadne nové práva alebo povinnosti, nebol by ani vykonateľným ani aplikovateľným. Okrem toho žalobcov nárok je v celom rozsahu premlčaný v 2- ročnej subjektívnej premlčacej lehote. V prípade ak by súd určil zmluvy za bezúročné a bez poplatkov nevyriešilo by to aj tak s konečnou platnosťou stav právnej neistoty medzi sporovými stranami. Pretože definitívne vyriešiť danú otázku, či bolo plnené na existujúci alebo neexistujúci záväzok, možno len v konaní o návrhu na plnenie. Rozhodnutie o určení zmluvy za bezúročné a bez poplatkov v tomto konaní, by nevytvorilo podľa pevný právny základ pre vzťah strán a bolo by iba predpokladom ďalšej žaloby na prípadné vydanie bezdôvodného obohatenia, respektíve v prípade platnosti zmluvy na plnenie zo zmluvy, jednou zo sporových strán. Žalobca podal žalobu na plnenie a

nedôvodne podáva zároveň aj určujúcu žalobu, pričom v samotnom odôvodnení súd sa vysporiada s určujúcim nárokom a v konečnom dôsledku až rozsudok na plnenie vyrieši s konečnou platnosťou sporné práva a povinnosti medzi účastníkmi konania, pričom taký rozsudok je aplikovateľný a vykonateľným titulom. Takéto konanie žalobcu sa javí účelové, pričom ak súd žalobcovi priznal nárok samotné rozhodnutie súdu o určení zmluvy za bezúročné a bez poplatkov vzhľadom na to že zmluva je uhradená a záväzok žalobcu zanikol splnením, nezakladalo by takéto rozhodnutie medzi účastníkmi konania žiadne práva ani povinnosti, resp. žiadny stav by sa nezmenil, nič by takéto rozhodnutie nespôsobilo. Obdobne bola posudzovaná otázka bezúročnosti a bezpoplatnosti zmluvy Okresným súdom Bratislava II, ktorý zamietol návrh na začatie konania v konaní vedenom pod sp. zn. 52C/135/2014 rozhodnutím zo dňa 25.05.2016, ktorým sa navrhovateľ domáhal určenia zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov. Vo svojom odôvodnení uviedol nasledovné „Právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej príslušnosti určovacej žaloby v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p., musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (porovnaj R 17/1972). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR publikované v časopise zo súdnej praxe pod č. 40/1996).“ K rovnakému záveru dospel aj Krajský súd v Trenčíne v rozsudku zo dňa 14.06.2017, sp. zn. 17Co/325/2016-75, kde v bode 9. odôvodnenia uviedol nasledovné: „Samotné konštatovanie či je úver poskytnutý žalobcovi bezúročný a bez poplatkov nemá pre žalobcu žiaden praktický význam a preto nebol na požadovanom určení daný naliehavý právny záujem a krajský súd z uvedeného dôvodu napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že návrh zamietol. Práva, ktoré spotrebiteľovi poskytuje právna úprava § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. v spojení s § 11 ods. 1 písm. b) zák. č. 129/2010 Z. z. majú praktické uplatnenie v žalobách o plnenie, ktorými sa môžu spotrebiteľia domáhať vydania plnenia zaplateného nad istinu bezúročného a bezpoplatkového úveru alebo ako obrana v žalobách, ktorými sa zaplatenia nad istinu bezúročného a bezpoplatkového úveru domáha veriteľ - dodávateľ. Otázka naliehavého právneho záujmu na určení v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. bola riešená Najvyšším súdom SR aj pri určení neplatnosti úverovej spotrebiteľskej zmluvy. K tejto otázke Najvyšší súd SR v rozhodnutí Cdo/251/2015 zo dňa 16. marca 2016 uviedol:“ Určovacie žaloby majú tak podľa právnej teórie, ako aj záverov rozhodovacej praxe súdov a judikatúry opodstatnenia tam, kde je ešte len stav ohrozenia práva a nie už jeho porušenia. Určovací návrh podľa § 80 písm. c/ O.s.p. má charakter preventívnej ochrany práv (nápravy stavu vzniknutého porušením práva sa možno domáhať už pomocou žaloby na plnenie podľa § 80 písm. b/ O.s.p.), keď musí existovať stav právnej neistoty navrhovateľa (žalobcu), ktorý má práve určovací návrh (žaloba) odstrániť. Teda naliehavosť právneho záujmu na požadovanom určení, v danom

prípade určení neplatnosti predmetných zmlúv, musí spočívať v tom, že by sa ním vyriešili všetky sporné právne otázky medzi účastníkmi konania a vytvorilo by pevný právny základ pre budúce právne vzťahy. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd sa stotožňuje so záverom odvolacieho súdu, že určenie (vyslovenie) neplatnosti úverovej zmluvy (či už celkom alebo čiastočne) by neodstránilo stav právnej neistoty, t.j. nemohlo by zabrániť veriteľovi z tejto zmluvy domáhať sa vrátenia poskytnutého plnenia titulom bezdôvodného obohatenia, t.j. vrátenia toho, čo navrhovateľ podľa zmluvy dostal, resp. čo zaňho plnil niekomu inému (druhej veriteľke).

Vyriešiť otázku, t.j. spor, či bolo plnené na existujúci alebo neexistujúci záväzok, možno len v (už prebiehajúcim) konaní o návrhu na plnenie. Takýto záver je namieste bez ohľadu na tvrdenia navrhovateľa o jeho neistote vo vzťahu k otázke či a komu dlhuje, ktorú možno riešiť práve v konaní o plnenie. V danom prípade neistota navrhovateľa nemohla plynúť ani z jeho obavy o strechu nad hlavou tak, ako uzavrel prvostupňový súd, lebo túto mohlo vyvolať len zriadenie záložného práva k predmetnej nehnuteľnosti a jeho výkon“. Rovnaká otázka bola posudzovaná aj Najvyšším súdom SR, sp. zn. Cdo/251/2015 zo 16.3.2016, ktorý konštatoval, že „... Teda naliehavosť právneho záujmu na požadovanom určení, v danom prípade určení neplatnosti predmetných zmlúv, musí spočívať v tom, že by sa ním vyriešili všetky sporné právne otázky medzi účastníkmi konania a vytvorilo by pevný právny základ pre budúce právne vzťahy. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd sa stotožňuje so záverom odvolacieho súdu, že určenie neplatnosti úverovej zmluvy by neodstránilo stav právnej neistoty,

t.j. nemohlo by zabrániť veriteľovi z tejto zmluvy domáhať sa vrátenia poskytnutého plnenia titulom bezdôvodného obohatenia, t.j. vrátenia toho, čo navrhovateľ podľa zmluvy dostal.“

Okresný súd Levice rozsudkom, sp. zn. 7C/681/2015 zo dňa 24.11.2017 zastáva rovnaký názor, nakoľko podľa jeho názoru „Určovací žaloba nie je spravidla opodstatnená najmä vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo. V prípade možnosti žalovať priamo splnenie povinnosti treba preto vždy považovať za neprípustnú určovaciu žalobu, ktorá neslúži potrebám praktického života, spornosť nerieši (neodstraňuje) a vedie k nárastu počtu súdnych sporov. Určovací žaloba má tak podľa právnej teórie, ako aj záverov rozhodovacej praxe súdov a judikatúry opodstatnenie tam, kde je ešte len stav ohrozenia práva a nie už jeho porušenie.

9. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

10. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

11. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

12. Právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 137 písm. c) CSP musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide tiež o posúdenie či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva.“ V zmysle § 451 OZ kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov. Súd je toho názoru, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, predmetná zmluva o úvere nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov. Súd má za to, že k bezdôvodnému obohateniu nedošlo a akýkoľvek nárok na jeho vydanie podlieha zákonnej objektívnej a subjektívnej premlčacej lehote. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku osoby, ktorá má bezdôvodné obohatenie vydať. Ak sa teda takáto osoba premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo priznať. Námietka premlčania predstavuje spravidla efektívny postup - obranu povinnej osoby proti hrozbe, že až po neúmerne dlhej dobe si veriteľ uplatní svoje právo; na druhej strane možnosť tejto námietky donucuje (vedie) veriteľa k včasnému vykonaniu svojho práva. Ide tu o predvídané právne postupy účastníkov záväzkových právnych vzťahov, ktoré zodpovedajú účelu premlčania. Účelom právnej úpravy inštitútu premlčania v občianskoprávných vzťahoch je, aby oprávnený subjekt pod hrozbou sankcie premlčania uplatnil (vykonal) svoje právo v stanovenej premlčacej dobe - teda včas. Účinné vznesenie námietky premlčania práva znamená, že súd oprávnenej osobe nemôže premlčané právo priznať, keďže vznesením námietky premlčania zaniká nárok na autoritatívnu vynúiteľnosť uplatneného práva. Tento inštitút poskytuje východisko, ako predísť, resp. riešiť situácie, kedy až po dlhej dobe dochádza k uplatneniu majetkového práva zo strany veriteľa a tak sa vznáša do záväzkových právnych vzťahov účastníkov práva neistota, resp. hrozba, že dlžník môže byť vystavený bez zreteľa na čas (bez obmedzenia doby) úspešnej žalobe zo strany veriteľa. V inštitúte premlčania sa premieta pravidlo vigilantibus iura scripta sunt (že zákony sú písané pre bdelych, teda pre tých, ktorí o svoje práva dbajú; alebo inak povedané, že právo patrí bdelym). Vydania bezdôvodného obohatenia sa žalobca v zmysle ustanovení OZ môže domáhať v subjektívnej (dvojočnej) lehote. Vydania bezdôvodného obohatenia sa žalobca v zmysle ustanovení OZ môže domáhať v subjektívnej (dvojočnej) lehote, najneskôr však do uplynutia 3 ročnej objektívnej premlčacej lehoty. Ich začiatok je upravený odlišne. Tieto dve premlčacie doby začínajú plynúť, plynú a končia sa nezávisle od seba. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba. Žalobca svoj návrh

na súde uplatnil až dňa 15.6.2017 čo nie je sporné. Súd poukazuje na to, že požadovaný nárok žalobcu zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX sa stal premlčaný v subjektívnej premlčacej lehote v celom rozsahu dňa 14.2.2016. Súd má za to, že žalobcovi zo zmluvy o úvere subjektívna premlčacia lehota začala plynúť odo dňa 21.1.2014, vzhľadom k skutočnosti že od 21.1.2014 (uhradením istiny vo výške 600 Eur) mal žalobca vedomosť bezdôvodnom obohatení, nakoľko žalovanému uhrádzal sumy nad rámec istiny, ktorým sa hradili úroky a poplatky. A zároveň sú premlčané v subjektívnej premlčacej lehote aj nasledujúce úhrady. Prehľad premlčaných splátok zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX:

Por. č. Dátum Suma Spolu

1. 17.10.2013 166,00 166,00
2. 04.12.2013 332,00 498,00
3. 21.01.2014 166,00 664,00 uhradenie istiny
4. 14.02.2014 332,00 996,00

Žalovaný poukazuje na to, že požadovaný nárok žalobcu zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX sa stal premlčaný v subjektívnej premlčacej lehote v celom rozsahu dňa 29.7.2016.

13. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

14. Súd má za to, že žalobcovi zo zmluvy o úvere subjektívna premlčacia lehota začala plynúť odo dňa 29.7.2014, vzhľadom k skutočnosti že od 29.7.2014 (uhradením istiny vo výške 350 Eur) mal žalobca vedomosť bezdôvodnom obohatení, nakoľko žalovanému uhrádzal sumy nad rámec istiny, ktorým sa hradili úroky a poplatky. Prehľad premlčaných splátok zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX:

Por. č. Dátum Suma Spolu

1. 29.07.2014 456,00 456,00

Podľa § 107 ods. 1 OZ, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Skutočná vedomosť žalobcu o tom, kto na jeho úkor získal majetkový prospech a v akej výške predstavuje vedomosť o rozhodujúcich skutkových okolnostiach. Podľa § 2 zákona č. 1/1993 Z. z. Zbierke zákonov SR, o všetkom čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka, domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná. Vedomosť o obsahu práva je ovládaná zásadou neznalosť práva neospravedlňuje. Znalosť práva sa u jeho adresátov nevyvrátiteľne predpokladá a inak tomu ani nemôže byť ani v prípade posudzovania jeho znalostí ako východiska pre vedomosť o bezdôvodnom obohatení. Za okamih vzniku skutočnej o obsahu práva je potrebné považovať deň účinnosti právneho predpisu. Vedomosť o tom že zmluva neobsahuje požadované údaje je potrebné na strane žalobcu viazať k okamihu podpisu zmluvy. Podpis predstavuje prejav súhlasu s písomným právnym úkonom. Ako prejav súhlasu logicky zahŕňa aj prejav znalostí obsahu. Zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch bol vyhlásený v Zbierke zákonov a dňom jeho uverejnenia platí domnienka, že sa stal známy pre každého, koho sa týka. Treba preto vychádzať z toho, že žalobca v čase uzatvorenia zmluvy sa dozvedel, že ak v zmluvách chýbajú obligatórne náležitosti požadované zákonom č. 129/2010 Z. z., úver je bezúročný a bez poplatkov. Žalobca sa reálne dozvedel, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu dňom, v ktorom zaplatil sumu nad rámec istiny. Rovnaký názor týkajúci sa vedomosti o bezdôvodnom obohatení spotrebiteľa zastáva aj Najvyšší súd SR rozhodnutím sp. zn. 1 Cdo 67/2011 ako aj 5 Cdo 121/2009. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu, a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia, t.j. nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To kedy oprávnený, získal informácie o právnej stránke možnosti domáhať sa vydanie bezdôvodného obohatenia (napr. o tom, ako môže právne kvalifikovať jeho nárok), nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné (záver z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1 Cdo 67/2011). To kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako jeho nárok vyplývajúci z týchto skutkových okolností možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. To znamená, že oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil, keď získa znalosť tých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodit' zodpovednosť za bezdôvodné obohatene. Rozhodujúcim pritom je zákon

č. 129/2010 Z. z., priamo ustanovuje kedy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Bolo by neprimeranou ochranou práva spotrebiteľa a porušenie základnej zásady CSP ktorou je rovnosť strán, pokiaľ by bol začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby posunutý na deň, kedy sa od svojho právneho zástupcu dozvedel, že žalovaný sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. K rovnakým názorom dospel aj Najvyšší súd SR, sp. zn. 5 Cdo 121/2009 ktorý v odôvodnení konštatoval, že pre začiatok behu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodný deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Pre záver dozvedieť sa o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o tom, kto ho získal, je vždy rozhodujúce zistenie „skutkového stavu“ (teda nie posúdenie jeho právnej kvalifikácie). Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 169/2017. O určení zmluvy za neplatnú resp. o bezúročnej a bez poplatkovej úverovej zmluvy vzhľadom na nevyvrátiteľnú právnu domnienku znalosti právnych predpisov mal žalobca podľa § 2 zákona č. 1/1993 Z. z. vedomosť už pri podpise zmluvy o úvere, rovnako mal vedomosť už pri podpise úverovej zmluvy o tom, kto je veriteľom zo zmluvy o tom, komu a kedy jednotlivé splátky úveru spláca. Žalobca od svojho právneho zástupcu získal iba vedomosť o právnom posúdení vecí, čo však nemožno stotožniť s dozvedením sa o rozhodujúcich skutkových okolnostiach pre účely zistenia vzniku bezdôvodného obohatenia. Na základe tejto skutočnosti začala plynúť subjektívna lehota zaplatením príslušnej splátky úveru nad rámec zákonom ustanovenej povinnosti (Okresný súd Bratislava I, sp. zn. 7C195/2012 zo dňa 30.6.2016) Tým, že splátky úveru uhradza sám dlžník jemu uznanej výške možné úsudok v okamihu platenia sumy zodpovedajúcej istiny urobiť na základe jednoduchého matematického výpočtu. Preto sa musí dlžník dozvedieť o tom, že platí veriteľovi nad rámec poskytnutej istiny súčasne s okamihom, kedy uhradí splátku, ktorou poskytnutú istinu prvýkrát preplatí. Vedomosť dlžníka o bezdôvodnom obohatení spočívajúce v platbách na úroky a poplatky úveru, ktorý bol bezúročný a bez poplatkov v dôsledku sankcie zakotvenej právnej úprave spotrebiteľských úverov, vzniká v zásade v okamihu prvej platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny (KS Trenčín, sp. zn. 5Co/351/2016 zo dňa 17.5.2017) V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/67/11 a tiež názor Krajského súdu v Nitre vysloveného v obdobnej právnej veci vedenej pod sp. zn. 6Co/562/2015. Premlčanie subjektívnej lehoty je možné odôvodniť presne tak ako to vo svojom rozhodnutí vedenom pod sp. zn. 17Co/372/2015 uviedol Krajský súd v Trenčíne, dňa 27.04.2016. Svoje rozhodnutie oprel o vedomosť dlžníka o bezdôvodnom obohatení spočívajúcom v platbách na úroky a poplatky úveru, vzniká v zásade v okamihu prvej platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny. V prípade ak by žalobca namietal a poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6MCdo 9/2012, v tom zmysle, že princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana spotrebiteľa. V danom prípade vzniesol žalovaný hmotnoprávnu námietku premlčania, na ktorú súd musí vziať zreteľ. Ak druhá strana účinne vzniesla námietku premlčania, nemožno ani v prípade spotrebiteľa pripustiť odlišnú interpretáciu ustanovení zákona o plynutí subjektívnej premlčacej doby, v ktorej sa môže domáhať vydanie bezdôvodného obohatenia. Rovnaký názor zastáva aj Najvyšší súd SR rozhodnutím, sp. zn. 3 Cdo 169/2017, ktorý vo veci týkajúcej sa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6MCdo 9/2012 v kontexte princípu vigilantis iura scripta sunt c/a ochrana práv spotrebiteľa, poukázal že predmetné rozhodnutie NS SR, sp. zn. 6MCdo 9/2012 bolo vydané v skutkovo a právne odlišnej veci, líšiace sa od predmetu sporu žalobkyne a žalovaného nielen z hľadiska podstaty účelu konania, ale aj procesného postavenia spotrebiteľa. Vo veci rozhodnutia NS SR, sp. zn. 6MCdo 9/2012 poukázal NS SR na uvedený princíp v súvislosti s riešením procesnej otázky (oprávnenia exekučného súdu skúmať právomoc rozhodcovského súdu vydať rozhodcovský rozsudok), ale v tomto konkrétnom prípade nejde o riešenie právomoci exekučného súdu ale na riešenie hmotnoprávnej otázky (začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby) (Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 169/2017).

Na základe uvedeného nemožno aplikovať rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6MCdo 9/2012, v tom zmysle, že princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana spotrebiteľa. Dôkazom je rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 169/2017 Na základe uvedeného je nesporné, že sa žalobca dozvedel o bezdôvodnom obohatení dňom uhradenie sumy nad rámec istiny, podľa nevyvrátiteľnej právnej domnienky uvedenej v § 2 zákona č. 1/1993 Z. z. Zbierke zákonov SR. A teda nárok žalobcu je premlčaný v subjektívnej premlčacej dobe v celom rozsahu.

15. Podľa § 131 ods. 1 Občianskeho zákonníka, neoprávnený držiteľ je povinný vždy vydať vec vlastníkovi spolu s jej plodmi a úžitkami a nahradiť škodu, ktorá neoprávnenou držbou vznikla. Môže si odpočítať náklady potrebné pre údržbu a prevádzku veci.

16. Podľa § 131 ods. 2 Občianskeho zákonníka, neoprávnený držiteľ si môže od veci oddeliť to, čím ju na svoje náklady zhodnotil, pokiaľ je to možné bez zhoršenia podstaty veci.

17. Súd z uvedených dôvodov žalobu zamietol.

18. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

19. Súd priznal žalovanému právo na náhradu trov konania proti žalobkyni v rozsahu 100 percent.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15-tich dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok); ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 370 ods. 1, § 376 ods. 1 CSP).